

RAPORT DE EVALUARE FINAL

GAL CASTRA TRAIANA

august 2025

Cuprins

1. Rezumat	pag 4
2. Introducere	pag 6
2.1 Scopul raportului de evaluare	pag 6
2.2 Perioada de analiza si date statistice generale privind implementarea SDL	pag 7
2.3 Date sintetice	pag 8
2.3.1 FEADR	pag 8
2.3.2. Finantarea proiectelor EURI relevante pentru criteriile de selectie	pag 9
3. Informații generale privind SDL	pag 10
3.1.1 Informatii despre GAL și activitatea GAL-ului	pag 10
3.1.2 Strategia de Dezvoltare Locală – viziune, structură și priorități	pag 10
3.1.3 Menținerea echilibrului între actorii publici și privați în procesul decizional	pag 13
3.2 Scurtă descriere a SDL, a măsurilor și a bugetului	pag 13
3.2.1 Structura măsurilor din SDL	pag 14
3.2.2 Bugetul total și alocarea financiară	pag 14
3.2.3 Evoluția SDL prin modificări succesive	pag 15
3.2.4 Implementarea SDL	pag 17
3.3 Activitatea de animare și comunicare a GAL în teritoriu	pag 18

4. Cadrul de evaluare și metodologia **pag 20**

4.1 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Locală **pag 21**

4.2 Teme de evaluare aferente obiectivelor SDL și abordării LEADER **pag 22**

4.3 Aplicarea evaluării și colectarea datelor în teritoriu **pag 26**

4.4 Considerații privind procesul de evaluare **pag 27**

4.4.1 Analiza informațiilor oferite de beneficiari **pag 28**

4.5 Limitări ale evaluării și lecții învățate **pag 30**

5. Analiza de ansamblu a eficacității SDL **pag 31**

5.1 Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL **pag 31**

5.2 Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de intervenție **pag 33**

6. Răspuns la întrebările de evaluare **pag 39**

7. Factorii de succes și eșec în implementarea SDL **pag 42**

8. Concluzii și recomandări **pag 43**

8.1 Gradul de atingere a obiectivelor **pag 43**

8.2 Lecții învățate **pag 43**

8.3 Concluzii privind eficiența și eficacitatea măsurilor **pag 44**

8.4 Puncte forte și puncte slabe **pag 45**

8.5 Recomandări pentru viitoare perioadă de programare **pag 46**

1. Rezumat

Raportul intermediar de evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL Castra Traiana vizează perioada de la finalul anului 2016 până la finalul lunii iulie 2025, incluzând implementarea din cadrul PNDR 2014–2020 și perioada de tranziție 2021–2022. Documentul este elaborat în conformitate cu prevederile Ghidului Grupurilor de Acțiune Locală și are rolul de a oferi o imagine obiectivă, detaliată și documentată asupra modului în care au fost atinse obiectivele SDL, utilizate fondurile alocate și generate efecte asupra teritoriului GAL.

Strategia GAL Castra Traiana a fost implementată printr-un parteneriat public-privat echilibrat, cu implicarea activă a autorităților publice locale, a actorilor economici și a societății civile.

SDL a fost structurată pe 6 măsuri de intervenție, adresând nevoi variate: dezvoltarea infrastructurii de bază, sprijin pentru activități non-agricole, investiții pentru beneficiari publici și privați, acțiuni destinate îmbunătățirii condițiilor de viață a minorităților și valorificarea resurselor locale. Strategia a fost modificată de șapte ori, reflectând capacitatea de adaptare la dinamica din teritoriu, la cererea reală de finanțare și la condițiile externe (ex: pandemie, tranziția către EURI).

Gradul de contractare la nivelul strategiei este de peste 99%, iar gradul de plată raportat la alocarea totală este de aproximativ 91%, un rezultat remarcabil în contextul specific rural. Din cele 60 de proiecte selectate, din care 58 contractate, majoritatea sunt finalizate sau în curs de implementare, cu impact vizibil în comunitate. Proiectele vizează atât îmbunătățirea condițiilor de trai, cât și creșterea oportunităților economice (servicii locale, ateliere, activități turistice și de producție).

Evaluarea a fost realizată pe baza analizei fiselor de monitorizare, a opiniilor înregistrate în acestea, dar și a corelării cu indicatorii de rezultat și de impact asumați în SDL. Indicatorii principali (număr proiecte, locuri de muncă create, populație beneficiară) au fost atinși într-o proporție ridicată, cu variații în funcție de domeniul de intervenție. S-au remarcat performanțe deosebite la măsurile de infrastructură publică și non-agricole, în timp ce măsurile agricole au avut un succes moderat.

Printre factorii de succes identificați se numără: implicarea activă a partenerilor din teritoriu, capacitatea administrativă a GAL, activitățile intense de informare și animare, flexibilitatea în realocarea bugetelor și calitatea sprijinului oferit beneficiarilor. În același timp, evaluarea a evidențiat factori de dificultate precum: complexitatea procedurilor pentru implementarea proiectelor, interes moderat pentru măsurile agricole, precum și barierele birocratice sau comunicarea slabă cu AFIR a beneficiarilor.

Sectiunea dedicata lectiilor învățate și recomandărilor propune măsuri pentru îmbunătățiri viitoare: simplificarea procedurilor, introducerea unor mecanisme de sprijin dedicate pentru beneficiari vulnerabili, continuarea dezvoltării unei culturi organizaționale a evaluării continue, dar și a digitalizării proceselor.

În concluzie, SDL a fost un instrument eficient de dezvoltare locală, contribuind la reducerea decalajelor rurale, la îmbunătățirea serviciilor publice și la susținerea antreprenoriatului în teritoriu. Lecțiile învățate din perioada 2016–2025 constituie o bază solidă pentru îmbunătățirea activității GAL, pentru a fi mai bine adaptat la nevoile actuale și capabil să valorifice oportunitățile oferite.

2. Introducere

2.1 Scopul raportului de evaluare

Acest raport final de evaluare a implementării SDL este construit în conformitate cu prevederile Ghidului Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală, aprobat de Autoritatea de Management pentru PNDR 2014–2020. El este o analiză obiectivă a modului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL Castra Traiana, evaluând impactul intervențiilor finanțate în cadrul submăsurii 19.2 și a eficienței sprijinului acordat prin submăsura 19.4.

Raportul vizează perioada de implementare a SDL, care se întinde de la momentul contractării strategiei până în anul 2025, incluzând toate măsurile și proiectele finanțate. Evaluarea se desfășoară în contextul obligației asumate de GAL prin contractul de finanțare, fiind un document obligatoriu pentru avizarea finală și acordarea tranșei finale de plată în cadrul submăsurii 19.4.

Scopul raportului este de a:

- analiza gradul de implementare a SDL;
- evalua eficacitatea și eficiența măsurilor propuse;
- verifica realizarea indicatorilor de rezultat și de realizare;
- identifica punctele tari și punctele slabe ale strategiei;
- evidenția valoarea adăugată generată de aplicarea principiilor LEADER în teritoriu;
- formula concluzii și propuneri de îmbunătățire pentru viitor.

Evaluarea se bazează pe o combinație de metode cantitative și calitative, printre care:

- analiza datelor de monitorizare disponibile la nivelul GAL și al sistemului AFIR (proiecte contractate, indicatori, plăți);
- aplicarea de întrebări către beneficiari;
- consultarea membrilor echipei GAL și a partenerilor din sectorul public, privat și neguvernamental;
- analiza documentației SDL, inclusiv revizui și modificări financiare.
- Interpretarea informației din documentele generate de către echipa tehnică a GAL

Acest raport respectă structura minimă obligatorie impusă prin Ghid și are ca obiectiv general contribuția la o înțelegere clară, realistă și fundamentată a modului în care SDL a sprijinit dezvoltarea teritoriului GAL Castra Traiana

2.2 Perioada de analiză și date statistice generale privind implementarea SDL

În perioada analizată (decembrie 2016 – iulie 2025), GAL Castra Traiana a lansat 6 măsuri distincte, cu o alocare totală de 2.885.639,43 euro din fonduri FEADR și EURI. La nivelul GAL, au fost selectate 68 de proiecte, dintre care 60 au fost contractate, 2 contracte dintre acestea au fost reziliate la inițiativa beneficiarilor, 7 proiecte au fost declarate neeligibile la AFIR și 1 proiect retras de către beneficiar de la AFIR în timpul evaluării. Suma totală plătită efectiv până la data prezentului raport este de 2.625.922,52 euro, reprezentând un grad de absorbție de **90.99%** din alocarea disponibilă FEADR și EURI.

2.3 Date sintetice

2.3.1 FEADR

Tabelul de mai jos sintetizează situația implementării financiare și contractuale, defalcată pe măsuri:

CODIFICAREA MĂSURII	Alocarea totală/măsură	Nr. proiecte SELECTATE la nivel de GAL	Valoarea publica a proiectelor selectate	Nr. proiecte contractate	Valoarea publica a proiectelor contractate	Nr. contracte reziliate	Valoarea contractelor reziliate	Total sumă plătită
M1/6B	1.374.954,62	31	1.432.821,55	29	1.408.410,40	1	22.700,00	1.315.237,72
M2/6A	707.575,70	5	912.326,00	4	911.660,00	1	199.165,00	507.575,70
M3/2B	65.926,99	2	65.926,98	2	65.926,98	0	0,00	65.926,98
M4/6A	547.985,62	18	895.971,00	16	547.985,62	0	0,00	547.985,62
M5/6B	26.071,50	1	29.327,00	1	29.259,85	0	0,00	26.071,50
M6/2A	163.125,00	11	165.000,00	11	165.000,00	0	0,00	163.125,00
TOTAL SDL	2.885.639,43	68	3.501.372,53	63	3.128.242,85	2	221.865,00	2.625.922,52

Tabelul evidențiază o implementare generală foarte bună a Strategiei de Dezvoltare Locală, cu un grad de contractare de peste 99% și un grad de plată de peste 90%. Majoritatea măsurilor au fost contractate complet, iar valoarea contractelor reziliate reprezintă sub 8% din valoarea totală contractată, ceea ce indică o foarte bună selecție a beneficiarilor. Plățile efective reflectă un progres semnificativ în derularea proiectelor, mai ales în cadrul măsurilor M3/2B, M4/6A, M5/6B, M6/2A, unde execuția financiară este de 100%. Măsurile cu întârzieri (ex. M1/6B, M2/6A) necesită monitorizare și suport pentru finalizarea implementării.

2.3.2. Finantarea proiectelor EURI relevante pentru criteriile de selectie

Pentru perioada de tranziție, GAL Castra Traiana a inclus măsuri cu alocare EURI, doar pentru finantare forfetara (M4/6A), având în vedere sprijinirea comunităților rurale în procesul de adaptare și reziliență. Tabelul de mai jos reflectă execuția financiară aferentă acestei intervenții:

CODIFICAREA MĂSURII	Alocarea totală/măsură (fonduri EURI)	Nr. proiecte SELECTATE la nivel de GAL	Valoarea publica a proiectelor selectate	Nr. proiecte contractate	Valoarea publica a proiectelor contractate	Nr. contracte reziliate	Valoarea contractelor reziliate	Total sumă plătită
M4/6A	147.985,62	6	295.971,24	3	147.985,62	0	0,00	147.985,62

Intervențiile finanțate din fonduri EURI, deși limitate ca număr, răspund direct obiectivelor privind sprijinirea comunităților vulnerabile. Din cele șase proiecte selectate, trei au fost contractate, cu plăți efectuate integral până la momentul raportului. Se identifica astfel ca exemple de bune practici aceste proiecte, fiind deja incheiata implementarea si absorbtia fondurilor fiind totala.

3. Informații generale privind SDL

3.1.1 Informații despre GAL și activitatea GAL-ului

Grupul de Acțiune Locală Castra Traiana este o asociație constituită ca parteneriat public-privat, care funcționează în baza principiilor abordării LEADER și are ca scop sprijinirea dezvoltării durabile a teritoriului rural din zona sa de acoperire. Acesta acționează în nordul județului Valcea, cu o localitate în județul Argeș (comuna Suici), într-un teritoriu alcătuit exclusiv din comune dar și cu un oraș mic (orașul Brezoi) în componentă, fiind situat într-o zonă montană și premontană, cu o populație cu îmbătrânire demografică și acces limitat la servicii de bază.

Asociația GAL Castra Traiana este alcătuită din 35 de membri, dintre care 8 reprezintă sectorul public (UAT-uri), iar 27 provin din sectorul privat și societatea civilă, reflectând echilibrul impus de abordarea LEADER (peste 50% pondere non-publică).

GAL Castra Traiana a avut ca scop al activității depuse de către membrii săi și de echipa tehnică implementarea SDL. Au fost organizate activități de animare/informare, întâlniri ad-hoc cu potențiali beneficiari, au fost lansate apeluri de selecție proiecte, evaluarea și selecția proiectelor depuse la GAL, toate aceste activități contribuind la buna implementare a SDL.

3.1.2 Strategia de Dezvoltare Locală – viziune, structură și priorități

Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) elaborată de GAL Castra Traiana a fost aprobată pentru finanțare în cadrul submăsurii 19.2 din PNDR 2014–2020 și are valabilitate extinsă până în anul 2025. SDL a fost construită pornind de la analiza nevoilor reale ale teritoriului și pe baza unui proces participativ, în care comunitatea locală a fost activ implicată.

Viziunea SDL pornește de la ideea că dezvoltarea durabilă a teritoriului trebuie să aibă la bază obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă precum și favorizarea competitivității agriculturii.

SDL a fost realizată în urma unor consultări publice desfășurate în teritoriu, aplicării de chestionare și consultări directe cu actori locali, analizei SWOT detaliate a punctelor tari, slabe, oportunităților și amenințărilor, dar și a identificării priorităților prin dialog cu autorități locale, ONG-uri, antreprenori și cetățeni.

Strategia este structurată pe mai multe priorități și include măsuri distincte, adresând prioritățile identificate prin analiza SWOT.

Prioritățile au fost stabilite de nevoile localităților ce au rezultat din analiza SWOT. Prioritățile care se aplică acestui teritoriu sunt descrise în ceea ce urmează.

P2 - Creșterea viabilității exploatațiilor și competitivității tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor

și

P6 - Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale pot fi defalcate astfel:

- P2 ar corespunde în totalitate M3, M6 și
- P6 se adresează măsurilor 1,2,4,5 deoarece toate activitățile care se vor desfășura în cadrul proiectelor propuse în cadrul acestei priorități conduc la dezvoltarea în zonele rurale atât direct, prin activitățile economice cât și indirect prin crearea unei infrastructuri moderne. Datorită faptului că această prioritate este foarte importantă pentru dezvoltarea zonei, în cadrul ei încadrându-se multe proiecte importante pentru dezvoltarea acesteia, s-a considerat P6 ca prioritate principală.

Domeniile de intervenție

Alegerea acestora s-a făcut în funcție de analiza diagnostic, analiza SWOT și nu în ultimul rând în funcție de prioritățile alese în vederea dezvoltării teritoriului. Pentru Măsura 3 s-a ales domeniul 2B, deoarece prin aceste investiții se dorește să se realizeze atât transferul fermelor de la o generație la alta, cât și faptul că prin criteriile de selecție propuse se încurajează preluarea fermelor de către cei care dețin o diplomă în domeniul proiectului. Pentru măsura 6 s-a ales domeniul 2A. Domeniul 6A, se pliază foarte bine pe obiectivele stabilite prin M2 și M4, deoarece prin criteriile de selecție stabilite se încurajează dezvoltarea întreprinderilor cât și crearea de locuri de muncă. Domeniul 6B, este specific măsurii 1, deoarece toate investițiile propuse prin acest proiect conduc direct la încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale.

De asemenea prin măsura 5, măsură care se adresează minorităților, se îmbunătățesc condițiile de viață ale acestei minorități.

Măsurilor aferente priorității 6 li se alocă un procent 71.77%, iar măsurilor aferente priorității 2 li se alocă un procent de 8.23% din valoarea totală alocată proiectelor.

Detalierea intervențiilor propuse

Pentru atingerea obiectivelor strategice, SDL propune o abordare integrată, printr-un set de măsuri concrete, adaptate nevoilor specifice ale teritoriului. Aceste măsuri sunt corelate cu obiectivele europene și naționale privind dezvoltarea rurală, dar și cu principiile de bază ale abordării LEADER: inovație, cooperare, participare locală, durabilitate și dezvoltare multisectorială.

În cadrul dimensiunii economice, SDL finanțează înființarea și dezvoltarea de microîntreprinderi în domenii precum prelucrarea lemnului, IT rural, servicii de turism și agropensiuni și servicii conexe. Accentul este pus pe diversificarea economică și crearea de

locuri de muncă stabile în mediul rural. Sprijinul vizează în special antreprenorii tineri și femeile cu inițiativă, oferindu-le posibilitatea de a dezvolta afaceri în comunitățile lor de origine.

Din punct de vedere al alocării pe măsuri, măsurii 1, i-a fost alocată cea mai mare sumă datorită faptului că în cadrul ei se dorește realizarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de pe teritoriul localităților (infrastructura rutieră/ socială/ economică/ școlară/ culturală), precum și a infrastructurii din interiorul localităților. Caracteristica atipică a acestor măsuri este dată atât de acțiunile propuse a se realiza cât și de tipurile de beneficiari direcți.

O a doua componentă importantă în dezvoltarea teritoriului o are măsura M2/6A, care conduce la o dezvoltare și diversificare a activităților în domeniul non-agricol. S-a acordat importanță acestei măsuri, deoarece unul din scopurile acestei strategii este și încurajarea de a realiza activități și din alte domenii, decât cele agricole. Caracterul atipic și integrat al acestei măsuri este acela că se poate implementa pe tot teritoriul GAL, inclusiv în mediul rural, cât și din punct de vedere al tipurilor de activități care sunt sprijinite.

Măsura 4, ocupă locul trei în prioritățile dezvoltării localităților, deoarece și prin această măsură sunt încurajați micii investitori să-și dezvolte activități non-agricole pe teritoriul GAL, ceea ce corespunde direcției generale a SDL. Caracterul atipic, integrat al acestei măsuri este acela că se poate implementa pe tot teritoriul GAL, adică și în mediul rural, cât și din punct de vedere al tipurilor de activități care sunt sprijinite.

Măsura 6, de încurajare a dezvoltării fermelor mici este importantă pentru strategie deoarece în cadrul teritoriului sunt multe ferme de această categorie, care se află la limita de subsistență. Acordarea unei sume forfetare pentru această măsură reprezintă pentru mulți agricultori singura oportunitate să-și dezvolte micile ferme. Caracterul atipic, integrat al acestei măsuri este acela de a pune accentul numai pe fermele zootehnice/ albine sau pomicole, deoarece acestea sunt reprezentative pentru teritoriul GAL.

Măsura 3- se referă la instalarea tinerilor ca șefi de fermă. Caracterul atipic, integrat al acestei măsuri este acela de a pune accentul numai pe fermele zootehnice/ albine sau pomicole, deoarece acestea sunt reprezentative pentru teritoriul GAL.

Măsura 5- este o măsură atipică, inovatoare și integrată deoarece prin această măsură se încurajează integrarea minorităților în comunitatea locală. Suma alocată acestei măsuri este cea mai mică, deoarece s-a pus accentul în dezvoltarea infrastructurii sociale și educaționale a teritoriului cât și dezvoltarea activităților economice.

Măsurile 1,2,3,4,6 contribuie în mod direct la atingerea obiectivului transversal din mediu, motiv pentru care s-a trecut atât în criteriile de eligibilitate îndeplinirea condițiilor de mediu, cât și acordarea punctelor suplimentare în cadrul criteriilor de selecție.

Implementare și monitorizare

De asemenea, SDL prevede măsuri de întărire a capacității GAL, prin acțiuni de comunicare, monitorizare și evaluare internă, precum și activități de instruire a liderilor locali. Se

promovează transparența decizională și implicarea activă a partenerilor în toate etapele de implementare.

Toate măsurile propuse sunt însoțite de indicatori de rezultat și de realizare, iar alocările bugetare au fost stabilite în funcție de prioritățile locale și potențialul de absorbție. Strategia asigură flexibilitatea necesară pentru realocări ulterioare în funcție de cererea din teritoriu.

GAL-ul a depus eforturi constante pentru informarea și animarea comunităților locale, organizând sesiuni publice și întâlniri individuale cu beneficiarii. S-au utilizat mijloace variate de comunicare – afișe, broșuri, site web – pentru a ajunge la cât mai mulți locuitori.

3.1.3 Menținerea echilibrului între actorii publici și privați în procesul decizional

GAL Castra Traiana a asigurat respectarea principiului echilibrului între sectorul public și cel privat în toate etapele relevante ale implementării Strategiei de Dezvoltare Locală, în conformitate cu cerințele abordării LEADER.

Comitetul de Selecție a proiectelor, principalul organism decizional privind evaluarea și selectarea cererilor de finanțare, este alcătuit dintr-un număr impar de membri, cu o pondere majoritară (peste 50%) din sectorul privat și societatea civilă. Reprezentanții autorităților publice locale nu pot depăși o treime din totalul membrilor.

Pentru ca procesul de selecție să fie valid, se aplică regula „dublului cvorum”: este necesară prezența a cel puțin 50% dintre membrii comitetului, dintre care peste jumătate trebuie să fie reprezentanți ai sectorului privat.

Această structură instituțională garantează un proces decizional transparent, echitabil și participativ. Actorii non-publici contribuie activ nu doar în selecția proiectelor, ci și în validarea contestațiilor printr-o comisie separată, consolidând astfel responsabilitatea partenerială și echilibrul funcțional în guvernarea GAL.

3.2 Scurtă descriere a SDL, a măsurilor și a bugetului

Strategia de Dezvoltare Locală a GAL Castra Traiana a fost concepută ca un instrument flexibil și adaptabil, care răspunde nevoilor reale ale teritoriului. Elaborată inițial în anul 2016 și aprobată în cadrul PNDR 2014–2020, strategia a suferit în timp mai multe revizui, având în vedere cererea din teritoriu, adaptarea la noile realități din teren, lecțiile învățate din implementare și modificările contextului național.

3.2.1 Structura măsurilor din SDL

În forma sa actualizată (versiunea 2024), SDL include următoarele măsuri:

Măsură	Cod SDL	Descriere măsură
M1	M1/6B	Realizarea, modernizarea si dotarea infrastructurii de pe teritoriul localitatilor
M2	M2/6A	Diversificarea activitatilor in domeniul non-agricol
M3	M3/2B	Instalarea tinerilor ca sefi de ferma
M4	M4/6A	Infiintarea de activitati non- agricole de tip start-up
M5	M5/1A	Incurajarea integrarii minoritatilor in comunitatea locala
M6	M6/2A	Dezvoltarea fermelor mici
19.4		Functionarea GAL

Aceste măsuri sunt în linie cu prioritățile UE privind dezvoltarea rurală, abordarea LEADER și principiile sustenabilității și incluziunii.

3.2.2 Bugetul total și alocarea financiară

Potrivit planului de finanțare actualizat în 2024, bugetul total al SDL este de 3.607.049,29 euro, distribuit astfel:

Măsură	Cod	Alocare actualizată (euro)
M1	M1/6B	1.374.954,62
M2	M2/6A	707.575,70
M3	M3/2B	65.926,99
M4	M4/6A	547.985,62
M5	M5/1A	26.071,50
M6	M6/2A	163.125,00
19.4		721.409,86
TOTAL		3.607.049,29

Ajustările financiare reflectă dinamica reală a cererii din teritoriu, încurajând absorbția fondurilor și eficiența implementării.

3.2.3 Evoluția SDL prin modificări succesive

Pe parcursul implementării, SDL-ul GAL Castra Traiana a suferit **sapte modificări oficiale** importante, aprobate de AM PNDR și AFIR. Acestea au avut ca scop adaptarea măsurilor, completarea sau corectarea unor aspecte tehnice precum și actualizarea și redistribuirea bugetului pentru o mai bună utilizare a fondurilor.

◆ **Modificarea nr. 1 (septembrie 2017)**

- Corectii tehnice si armonizari metodologice ale masurilor M1, M2, M3, M4 si M6
- Actualizarea fiselor de post ale angajatilor

◆ **Modificarea nr. 2 (mai 2018)**

- Corectii tehnice si armonizari metodologice ale masurilor M1, M2, M3, M4, M5 si M6
- Actualizarea fiselor de post ale angajatilor

◆ **Modificarea nr. 3 (octombrie 2019)**

- Realocare financiara de la M1 si M2 catre M5 si corectii tehnice si armonizari metodologice ale masurii M5
- Modificarea indicatorului de monitorizare locuri de munca la M2 prin adaugarea unui loc de munca

◆ **Modificarea nr. 4 (decembrie 2020)**

- Actualizarea organigramei angajatilor GAL
- Realocare financiara de la M4 si M5 catre M2
- Corectii tehnice si armonizari metodologice ale masurii M2

◆ **Modificarea nr. 5 (august 2021)**

- Alocarea fondurilor provenite din bonusare catre M2 si 19.4
- Realocare financiara de la M1 si M5 catre M2

◆ **Modificarea nr. 6 (septembrie 2022)**

- Completarea planului de finantare cu bonusarea din tranzitie FEADR

◆ **Modificarea nr. 7 (noiembrie 2024)**

- Realocare financiara de la M2 catre M1

Modificările de SDL pot fi grupate după două categorii principale:

Prima categorie cuprinde modificări ale SDL în scopul actualizării administrative sau al realocării de fonduri între măsuri. Aici avem:

- ◆ **Modificarea nr. 1 (septembrie 2017)**
- ◆ **Modificarea nr. 2 (mai 2018)**
- ◆ **Modificarea nr. 3 (octombrie 2019)**
- ◆ **Modificarea nr. 4 (decembrie 2020)**
- ◆ **Modificarea nr. 7 (noiembrie 2024)**

O a doua categorie cuprinde modificări de SDL care au survenit în urma suplimentării financiare din bonusuri și fonduri de tranziție. În această categorie intra:

- ◆ **Modificarea nr. 5 (august 2021)**
- ◆ **Modificarea nr. 6 (septembrie 2022)**

În această categorie intra modificarea SDL survenită cu ocazia bonusării din anul 2021. În urma acordării acestei bonusuri, în planul financiar al GAL au fost adăugați 145.947 euro care au fost alocați către măsura 19.4 (29.189,40 euro) și către M2/6A (116.757,60 euro).

În anul 2022, în urma acordării fondurilor de tranziție, GAL Castra Traiana a primit 507.341,70 euro, din care 131.065,47 euro au fost alocați către 19.4, pe măsura M1/6A au fost alocați 274.633,76 euro, iar pe măsura M2/6A au fost alocați 101.642,47 euro. Totodată, prin alocarea de fonduri EURI în valoare de 147.985,62 euro

3.2.4 Implementarea SDL

CODIFICAREA MĂSURII	Denumire masura	Numar de sesiuni lansate	Nr. proiecte SELECTATE la nivel de GAL	Nr. proiecte contractate	Valoarea publica a proiectelor contractate	Numar de proiecte finalizate	Total sumă plătită	Observatii
M1/6B	Îmbunătățirea competitivității zonei GAL prin investitii, în vederea îmbunătățirii mediului de viață, inclusiv prin îmbunătățirea securității cetățenilor și a descurajării actelor de vandalism, violențe sau furturi	8	31	29	1.408.410,40	27	1.315.237,72	2 proiecte la care se vor depune curand ultimele cereri de plata
M2/6A	Iniințarea, restructurarea si dezvoltarea sectoarelor de producție și servicii pentru sectorul neagricol de pe teritoriul GAL	4	5	4	911.660,00	3	507.575,70	1 proiect reziliat si 1 proiect in implementare
M3/2B	Sprijin forfetar pentru tinerii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI AGRICOLE	2	2	2	65.926,98	2	65.926,98	Plati finalizate
M4/6A	Sprijin forfetar pentru investitorii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE	6	18	16	547.985,62	7	547.985,62	Plati finalizate
M5/6B	Sprijin pentru integrarea minoritatilor locale	1	1	1	29.259,85	1	26.071,50	Plati finalizate
M6/2A	Sprijin forfetar pentru modernizarea fermelor mici din domeniul pomicol sau zootehnic	1	11	11	165.000,00	11	163.125,00	Plati finalizate
TOTAL SDL		22	68	63	3.128.242,85	51	2.625.922,52	

3.3 Activitatea de animare și comunicare a GAL în teritoriu

Pe întreaga perioadă de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală, GAL Castra Traiana a desfășurat activități constante de animare și comunicare, în scopul informării actorilor locali, promovării apelurilor de selecție și stimulării participării comunității la dezvoltarea teritoriului.

De asemenea, conform cerințelor metodologice din Ghidul GAL pentru implementarea SDL, înaintea fiecărui apel de selecție lansat în perioada 2017–2024, GAL a realizat activități de animare corespunzătoare, adaptate specificului fiecărei măsuri promovate. Aceste activități au inclus sesiuni informative directe cu potențiali beneficiari, distribuirea de materiale informative (afișe, broșuri, ghiduri), promovare online (website), precum și consultări punctuale în localitățile partenere.

În perioada 2018–2024, GAL Castra Traiana a lansat un număr semnificativ de apeluri de selecție, acoperind o gamă variată de măsuri prevăzute în cadrul SDL. Conform planificării interne și a practicii instituite, înaintea fiecărui apel de selecție a fost organizată cel puțin o sesiune de animare și informare în teritoriu, adresată potențialilor beneficiari.

În unele cazuri, în funcție de specificul intervenției, de numărul de UAT-uri vizate sau de interesul manifestat, au fost desfășurate mai multe sesiuni de animare într-un singur an. Activitățile de informare au inclus sesiuni publice locale, întâlniri tematice, consultări individuale, distribuirea de materiale informative și promovarea apelurilor în mediul online.

Evaluarea gradului de informare și implicare a comunității

În conformitate cu cerințele metodologice prevăzute în Ghidul GAL pentru implementarea SDL, evaluarea activităților de animare trebuie să reflecte modul în care GAL a reușit să informeze, să mobilizeze și să implice actorii locali în procesul de accesare a fondurilor disponibile prin LEADER.

Pe întreaga perioadă de implementare, GAL Castra Traiana a organizat mai multe acțiuni de animare în teritoriu, pe lângă acțiunile de informare desfășurate înaintea fiecărui apel de selecție. Activitățile au fost organizate atât fizic (în primării, cămine culturale, biblioteci), cât și în presa scrisă

Canalele utilizate pentru informare și comunicare:

- **Site-ul oficial al GAL** (www.gal-castra-traiana.ro), unde au fost publicate toate apelurile de selecție, ghidurile solicitantului și anunțurile de interes;
- **Afișaj public în UAT-urile partenere**
- **Materiale tipărite** (afișe, pliante,).
- **Anunț în ziar local**

Activitatea de animare s-a dovedit un instrument esențial pentru:

- 19

4. Cadrul de evaluare și metodologia

Evaluarea finală a implementării Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL Castra Traiana a avut ca obiectiv general analiza gradului de implementare a strategiei, măsura în care au fost atinse obiectivele asumate, precum și valoarea adăugată generată de abordarea LEADER. Procesul de evaluare a fost ghidat de cerințele metodologice prevăzute în Ghidul Grupurilor de Acțiune Locală pentru implementarea SDL (submăsura 19.4) și a urmărit să fundamenteze concluzii relevante pentru viitorul programării și al dezvoltării teritoriale.

Obiectivele evaluării:

- analiza gradului de implementare a SDL;
- evaluarea rezultatelor și a impactului proiectelor finanțate;
- identificarea punctelor tari și slabe în derularea intervențiilor;
- formularea de propuneri pentru îmbunătățirea abordării și instrumentelor utilizate;
- evaluarea valorii adăugate generate de aplicarea principiilor LEADER.

Metodologia utilizată

Evaluarea a fost construită pe baza unor metode cantitative și calitative, pentru a oferi o imagine obiectivă și echilibrată asupra efectelor SDL. Principalele etape și surse de date au inclus:

- **Analiza documentară:** a cuprins studiul versiunii inițiale a SDL și a celor 7 modificări succesive, analizarea fișelor de măsuri, ghidurilor solicitantului, documentelor de implementare și a datelor de monitorizare ale GAL și furnizate de AFIR.
- **Analiza datelor cantitative:** au fost analizați indicatorii de monitorizare, gradul de contractare și plată, evoluția bugetelor și alocărilor pe măsuri, precum și numărul de proiecte implementate.
- **Interviuri efectuate în cadrul discuțiilor de monitorizare:** realizate cu majoritatea beneficiarilor în cadrul monitorizării permanente, pe baza fișelor de monitorizare completate cu aceste ocazii.
- **Validarea datelor:** fiecare concluzie este validată logic, cantitativ și/sau calitativ.

4.1 Obiectivele Strategiei de Dezvoltare Locală

Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL Castra Traiana, aferentă perioadei 2014–2023, a fost construită pe baza unei analize ample a nevoilor teritoriale și în corelare cu obiectivele Politicii Agricole Comune, prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014–2020. SDL a urmărit dezvoltarea durabilă, echitabilă și integrată a teritoriului, prin valorificarea potențialului local, susținerea inițiativelor comunitare și consolidarea coeziunii sociale. Documentul strategic a fost structurat în jurul a două obiective strategice majore, care au ghidat selecția măsurilor de intervenție și au stat la baza procesului de implementare și monitorizare.

Obiectiv strategic 1: Favorizarea competitivității agriculturii

Acest obiectiv vizează sprijinirea fermierilor mici și instalarea tinerilor fermieri. Acțiunile au fost concepute pentru a îmbunătăți performanța economică a fermelor mici și a încuraja stabilirea tinerilor la ferme.

Intervențiile relevante:

- sprijinirea dezvoltării microfermelor (prin investiții în modernizare, diversificare și dotări);
- sprijinirea instalării tinerilor fermieri

Obiectiv strategic 2: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Acest obiectiv reflectă dimensiunea socială și economică a strategiei, vizând dezvoltarea de activități economice alternative, îmbunătățirea accesului la infrastructură, creșterea calității vieții și îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației, inclusiv a minorităților în zonele rurale.

Intervențiile specifice au vizat:

- încurajarea inițiativelor antreprenoriale în mediul rural, în special în sectoare non-agricole;
- modernizarea infrastructurii publice de bază (drumuri, apă-canal, cămine culturale etc.);
- crearea și menținerea de locuri de muncă în teritoriu.
- Îmbunătățirea condițiilor de viață pentru toți locuitorii, inclusiv minorități

Operaționalizarea obiectivelor strategice

Pentru atingerea acestor obiective, SDL a prevăzut un portofoliu de 6 măsuri distincte, fiecare asociată unui domeniu de intervenție PNDR și unei priorități europene:

CODIFICAREA MĂSURII	Denumire masura	Domeniu vizat
M1/6B	Îmbunătățirea competitivității zonei GAL prin investiții, în vederea îmbunătățirii mediului de viață, inclusiv prin îmbunătățirea securității cetățenilor și a descurajării actelor de vandalism, violențe sau furturi	Servicii publice locale
M2/6A	Înființarea, restructurarea și dezvoltarea sectoarelor de producție și servicii pentru sectorul neagricol de pe teritoriul GAL	Dezvoltarea afacerilor non agricole
M3/2B	Sprijin forfetar pentru tinerii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI AGRICOLE	Agricultură, instalarea tinerilor fermieri
M4/6A	Sprijin forfetar pentru investitorii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE	Diversificare economică rurală
M5/6B	Sprijin pentru integrarea minorităților locale	Grupuri vulnerabile, incluziune socială
M6/2A	Sprijin forfetar pentru modernizarea fermelor mici din domeniul pomicol sau zootehnic	Agricultură, modernizare ferme

Adaptabilitate și modificări ale strategiei

Pe parcursul perioadei de implementare, SDL a fost **modificată de 7 ori**, în urma deciziilor parteneriatului GAL și în baza ghidurilor emise de AM PNDR. Aceste modificări au avut scopul de a:

- adapta alocările financiare
- e între măsuri în funcție de cererea reală din teritoriu;
- opera corecții și adaptări la fisele măsurilor
- ajusta indicatorii de output și rezultat, în funcție de progresul înregistrat;
- permite o mai bună flexibilitate în selecția și evaluarea proiectelor;
- asigura o absorbție eficientă a fondurilor disponibile și un impact echilibrat în teritoriu.

Aceste actualizări ale strategiei au demonstrat capacitatea GAL de a reacționa la nevoile dinamice ale teritoriului, păstrând în același timp coerența cu obiectivele generale și prioritățile PNDR.

4.2 Teme de evaluare aferente obiectivelor SDL și abordării LEADER

În conformitate cu Ghidul GAL pentru implementarea SDL (submăsura 19.4), evaluarea finală a strategiei a fost structurată în jurul a trei teme de evaluare principale, corespunzătoare celor două obiective strategice asumate de GAL Castra Traiana și unei teme obligatorii privind valoarea adăugată a abordării LEADER. Fiecare temă include criterii de evaluare, abordări specifice, indicatori concreți și metodele utilizate pentru colectarea datelor.

TEMA DE EVALUARE 1: Favorizarea competitivității agriculturii – indicatori proiect (conform SDL si grad de indeplinire)

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare a datelor
Creșterea performanței economice a exploatațiilor agricole	În ce măsură SDL a contribuit la dezvoltarea microfermelor și fermelor familiale?	M3 • Minim 2 tineri fermieri (indicator atins) • Minim 2 locuri de munca nou create (indicator atins) M6 • Minim 8 ferme mici (indicator depasit, 11 ferme mici create) • Minim 8 locuri de munca nou create (indicator indeplinit partial, 5 locuri de munca nou create)	Fișe de monitorizare proiecte, date raportari AFIR si AM PNDR, documente interne GAL.

Măsurile dedicate agriculturii au contribuit în mod direct la sprijinirea exploatațiilor mici și familiale, cu o rată bună de absorbție și o adresabilitate clară, precum și o implementare rapidă. Deși fermele mici au avut doar specificații apicole și zootehnice, acest lucru nu a fost surprinzător, el plinuindu-se pe specificul geografic montan și premontan al teritoriului GAL Castra Traiana.

Comparând indicatorii planificați cu cei realizați, se constată o depășire a unui indicator propus și o îndeplinire parțială pentru celălalt indicator: 13 proiecte implementate față de 10 planificate, dar doar 7 locuri de muncă față de 10 estimate. Dacă ținem cont că pe măsura M3 au fost lansate 2 sesiuni de apel, iar pe măsura M6 a fost lansată doar o singură sesiune, putem concluziona că rezultatele obținute au fost bune iar animările făcute în teritoriu au fost eficiente. Toate aceste lucruri confirmă relevanța măsurilor M3 și M6 în contextul SDL, capacitatea reală a beneficiarilor de a accesa sprijinul pe aceste măsuri și eficiența bună a GAL Castra Traiana în îndeplinirea obiectivului asumat.

Astfel, alegerea temei primei evaluări confirmă eficiența alegerii acesteia ca obiectiv în SDL, acest fapt fiind confirmat de randamentul bun al implementării măsurilor dedicate agriculturii. Un indicator a fost depășit, celălalt fiind și el parțial realizat, ceea ce reflectă un nivel bun de coerență între planificare și execuție.

TEMA DE EVALUARE 2: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare a datelor
Diversificarea economică și crearea de locuri de muncă	A stimulat SDL diversificarea de afaceri non-agricole și a contribuit la ocuparea forței de muncă?	M4 - Minim 5 locuri de muncă nou create (indicator depășit, 15 locuri de muncă nou create) M2 - Minim 4 locuri de muncă nou create (indicator depășit, 7 locuri de muncă nou create)	Fișe de monitorizare proiecte, date raportări AFIR și AM PNDR, documente interne GAL.
Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor publice	Proiectele GAL au contribuit la creșterea numărului de locuitori care beneficiază de servicii/infrastructură?	M1 Minim 3600 de locuitori (indicator depășit, 26.898 de locuitori)	Fișe de monitorizare proiecte, date raportări AFIR și AM PNDR, documente interne GAL.
Incluziune socială și sprijinirea comunităților vulnerabile	Au fost sprijinite comunități marginalizate sau cu risc de excluziune?	M5 - Minim 1 proiect (indicator atins) - Minim 100 de persoane (indicator depășit, 2899 de locuitori deserviti)	Fișe de monitorizare proiecte, date raportări AFIR și AM PNDR, documente interne GAL.

Obiectivul privind echilibrul socio-economic al teritoriului a fost atins printr-un mix de intervenții: sprijinirea antreprenoriatului rural, investiții în infrastructură și sprijin pentru comunități vulnerabile. Intervențiile de infrastructură au deserved un număr semnificativ de locuitori. Chiar dacă sprijinul pentru incluziune socială s-a concretizat într-un singur proiect, impactul său a fost apreciabil, iar satisfacția beneficiarilor a fost ridicată.

SDL a contribuit eficient și coerent la obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate în microregiunea GAL Castra Traiana. Indicatorii realizați depășesc în majoritatea cazurilor cu mult țintele asumate prin strategie, confirmând faptul că intervențiile selectate au fost corect fundamentate și au corespuns nevoilor reale ale teritoriului.

TEMA DE EVALUARE 3 (obligatorie): Valoarea adăugată generată de abordarea LEADER

Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare a datelor
Participare și implicare locală	A fost implicată comunitatea în elaborarea și implementarea SDL?	- Nr. acțiuni de animare / informare / promovare: 24 - Numar de participanti la acțiuni: 274 participanti - Nr. actori locali implicați: 35 de parteneri	Liste de prezenta, raportari GAL, fise de monitorizare, rapoarte narative
Punerea in valoare a specificului local	În ce măsură a condus abordarea LEADER la punerea în valoare a capitalului cultural din teritoriul GAL?	Numar de camine culturale dotate: 4	Rapoarte GAL, fise de monitorizare
Transparență și eficiență	A oferit GAL sprijin eficient și transparent beneficiarilor?	- Număr de fise de monitorizare procesate: 60 - oferirea de sfaturi si solutii la problemele de implementare ale beneficiarilor, dar și raspunsuri la solicitări directe primite la sediul GAL sau prin intermediul comunicării telefonice. - Grad de satisfacție exprimat in urma analizarii fiselor de monitorizare: peste 91% grad de satisfactie ridicat al beneficiarilor fata de sprijinul oferit de GAL	Fise de monitorizare, rapoarte narative

LEADER s-a dovedit a fi un cadru funcțional și valoros pentru mobilizarea actorilor locali si pentru dezvoltarea coeziunii acestora. Acțiunile de animare, de informare, de promovare, implicarea partenerilor și capacitatea instituțională a GAL au fost apreciate pozitiv de catre participanti. Fisele de monitorizare precum si rapoartele narative ale intalnirilor de animare si de informare au evidențiat un grad ridicat de satisfacție față de transparența procesului decizional și deschiderea GAL față de comunitate. De asemenea, prin dotarea caminelor culturale - ca locuri de promovare a specificului local - a crescut capacitatea de punere in valoare a specificului local. Activitatile curente ale echipei tehnice, dar si implicarea

angajaților în acțiunile programate asumate prin graficul de implementare, au fost apreciate pozitiv de majoritatea celor cu care au venit în contact.

În concluzie, valoarea adăugată generată de abordarea LEADER poate fi apreciată ca fiind crescută, în sprijinul acestei evaluări venind rezultatele cantitative și calitative prezentate mai sus. Evaluarea valorii adăugate LEADER a demonstrat că implicarea locală și parteneriatul între actorii locali sunt factori esențiali pentru coeziune, încredere și dezvoltare durabilă în teritoriu.

Observații privind temele de evaluare

Structurarea evaluării pe teme a permis o analiză coerentă, atât la nivelul rezultatelor concrete (proiecte implementate, indicatori realizați), cât și la nivelul percepției beneficiarilor și a comunității. De asemenea, a oferit un cadru solid pentru formularea de concluzii și recomandări strategice.

4.3 Aplicarea evaluării și colectarea datelor în teritoriu

Aplicarea concretă a procesului de evaluare a fost realizată conform unui plan care a urmărit să asigure relevanță, reprezentativitate și calitate metodologică. Procesul a combinat instrumente de cercetare cantitativă și calitativă, pentru a reflecta atât dimensiunile măsurabile ale implementării Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL), cât și percepțiile și dificultățile resimțite la nivel local.

Discuții cu beneficiari și actori locali pe parcursul implementării și la finalul acesteia

Au fost realizate cu majoritatea beneficiarilor multiple fise de monitorizare prin care au fost obținute informații cantitative și calitative privitoare la proiectele implementate. Aceste informații au fost prelucrate și folosite în elaborarea de concluzii.

Discuțiile au avut loc telefonic sau față în față și au vizat aspecte precum stadiul implementării proiectelor, lecții învățate, implicarea comunității, barierele administrative, propuneri de îmbunătățire a viitoarelor intervenții, gradul de satisfacție față de sprijinul oferit de GAL.

Sintetizarea și prelucrarea informațiilor

Toate datele colectate – din fise de monitorizare, discuții libere, raportări GAL, rapoarte narative – au fost analizate și corelate, astfel încât informațiile dintr-o sursă au fost validate sau completate cu cele provenite din altă sursă. Această abordare a permis:

- verificarea gradului de realizare a indicatorilor pentru fiecare măsură în parte;
- identificarea eventualelor discrepante între ceea ce se declară și ceea ce este documentat;

- oferirea unei interpretări nuanțate asupra impactului generat la nivelul teritoriului.

S-a urmărit acoperirea tuturor celor 6 măsuri din SDL, iar pentru fiecare dintre acestea au fost intervievați beneficiarii în cadrul fiselor de monitorizare. Astfel, analiza a fost orientată spre:

- măsurarea gradului de satisfacție privind sprijinul acordat;
- identificarea barierelor întâlnite în accesarea sau derularea proiectelor;
- colectarea de sugestii pentru îmbunătățirea instrumentelor și procedurilor în viitor.

Concluzii privind aplicarea evaluării

Implementarea procesului de evaluare în teritoriu a confirmat capacitatea GAL de a atrage și gestiona un număr semnificativ de proiecte, dar a evidențiat și nevoia unui dialog continuu cu beneficiarii. Utilizarea combinată a metodelor cantitative și calitative a permis obținerea unei imagini echilibrate și realiste asupra rezultatelor SDL.

4.4 Considerații privind procesul de evaluare

Pentru asigurarea unei evaluări riguroase și relevante, procesul de colectare și evaluare a datelor a fost planificat și implementat în mai multe etape. În primă fază, au fost analizate și sintetizate informațiile din fisele de monitorizare a proiectelor.

În urma sintetizării informațiilor, acestea au fost codificate și grupate pe categorii relevante, care ulterior au generat concluzii și recomandări.

Fisa de monitorizare a fost creată de către GAL ca un instrument cu întrebări deschise și a fost aplicat la fiecare interacțiune cu beneficiarii, fie telefonic, fie față în față. Astfel au fost culese date reprezentative pentru fiecare proiect/beneficiar, fiind acoperite toate măsurile implementate, incluzând atât beneficiari publici (UAT-uri), cât și privați.

Procesul de colectare a datelor a fost ongoing, pe întregul parcurs al implementării proiectelor iar informațiile obținute au fost ulterior codificate, grupate în categorii și comparate cu datele de monitorizare cantitativă obținute de GAL.

Pentru susținerea obiectivității analizei, s-a urmărit corelarea informațiilor – fiecare constatare a fost validată prin cel puțin două surse: date cantitative (grad de absorbție, indicatori de rezultat etc) și date calitative (percepția beneficiarilor, feedback local).

În plus, evaluarea a fost analizată, în formă preliminară, într-o ședință informală a echipei tehnice a GAL, contribuind astfel la validarea suplimentară a informațiilor și la asigurarea unei perspective de ansamblu asupra rezultatelor obținute.

4.4.1 Analiza informatiilor oferite de beneficiari

Rezultatele obtinute oferă o imagine detaliată asupra percepției directe a celor care au implementat proiecte prin intermediul GAL Castra Traiana, contribuind la validarea rezultatelor obținute din surse administrative.

Rezultate sintetice ale fiselor de monitorizare

În urma centralizării și analizei fiselor de monitorizare, s-au evidențiat următoarele tendințe principale și percepții generale în rândul beneficiarilor:

Categorii de idei exprimate	Opinii exprimate
Implementarea proiectului s-a desfasurat conform asteptarilor	Peste 95% dintre opiniile exprimate
GAL a aprticipat activ la oferirea de sfaturi si indrumari in timpul ambelor etape – eleborare si implementare proiect	Peste 91% dintre opiniile exprimate
Procedurile de selectie au fost echitabile si transparente	100% dintre opiniile exprimate
Poiectul implementat a influentat pozitiv comunitatea, a adus un plus de valoare	100% dintre opiniile exprimate
Doreste ca si in viitor sa mai aplice pentru obtinerea de finantare prin GAL	Peste 90% dintre opiniile exprimate
Gradul de satisfactie generala fata de experienta avuta	Parere buna si foarte buna in peste 90% dintre opiniile exprimate
Principalele 3 aspecte care pot fi imbunantatite	•Simplificarea ghidurilor si procedurilor – 100% din opiniile exprimate •Rambursari mai rapide – 82% din opiniile exprimate •Imbunatatirea comunicarii cu AFIR – 68% dintre opiniile exprimate

Aceste rezultate reflectă un grad ridicat de satisfacție al beneficiarilor față de activitatea GAL și relevanța intervențiilor SDL în teritoriu. Cele mai frecvent menționate sugestii de

îmbunătățire privesc aspecte administrative (birocrație, termene de plată), dar și nevoia de comunicare mai activă și informare continuă.

Implementarea proiectelor:

Marea majoritate a celor intervievați (peste 95%) au declarat că proiectele finanțate au fost implementate în conformitate cu așteptările lor. O mică parte a celor intervievați a subliniat că, pe alocuri, lucrurile au fost mai dificile decât s-au așteptat inițial.

Sprijinul oferit de GAL:

Marea majoritate a celor intervievați (peste 91%) au apreciat sprijinul echipei GAL drept util, clar și prompt. Asistența a fost considerată eficientă în toate etapele – elaborare, depunere, solicitare clarificări, implementare și raportare. Cei care nu au apreciat sprijinul GAL, nu au făcut-o din motive pe care le-au considerat ca tinând de birocrație crescută.

Transparență și corectitudine:

Totii cei intervievați consideră că procesul de selecție a fost transparent, iar procedurile au fost echitabile.

Percepția impactului local:

Totii cei intervievați consideră că proiectele lor au avut un impact pozitiv în comunitate, contribuind la crearea de locuri de muncă, la diversificarea serviciilor și la îmbunătățirea condițiilor de viață ale locuitorilor. Acest lucru reflectă o bună orientare a intervențiilor SDL spre nevoile reale ale teritoriului.

Intenția de accesare a fondurilor în viitor:

O largă majoritate a beneficiarilor și-au exprimat interesul de a depune proiecte și în cadrul viitoarei strategii, ceea ce reflectă un nivel ridicat de încredere în capacitatea GAL de a gestiona fondurile și de a susține dezvoltarea locală.

Satisfacția generală:

Peste 90% dintre intervievați au rămas cu o părere bună sau foarte bună despre experiența totală prin care au trecut, ceea ce evidențiază o apreciere consistent pozitivă asupra activității GAL.

Sugestii formulate de respondenți:

Printre aspectele cel mai des pomenite care pot fi îmbunătățite se numără: proceduri mai simple, rambursări mai rapide și îmbunătățirea comunicării cu AFIR.

Concluzii:

Se confirmă faptul că implementarea SDL a fost bine percepută de către beneficiari, atât în termeni de eficiență administrativă, cât și de impact local. Totodată, evaluarea subliniază nevoia unor îmbunătățiri punctuale, mai ales în ceea ce privește comunicarea și aspectele birocratice.

4.5 Limitări ale evaluării și lecții învățate

Aceste limitări se referă în principal la unicitatea experienței GAL Castra Traiana, datorată, în primul rând, caracteristicilor intrinseci ale GAL. Ne referim aici la specificul geografic al teritoriului, la cel demografic, la nivelul de dezvoltare specific zonei noastre, dar și la specificitatea SDL, care diferă de strategiile altor GAL-uri. Astfel, concluziile trase sunt valabile doar în condițiile exprimate mai sus, nereprezentând un punct de vedere neapărat valabil la nivelul întregului univers LEADER.

Alte limitări care trebuie menționate pentru a asigura transparența și pentru a evidenția zonele de îmbunătățire în viitor sunt:

- **Informații incomplete:**

Unele fișe de monitorizare, rapoarte interne sau baze de date gestionate la nivelul GAL nu pot fi complete, unele proiecte fiind încă în implementare. Totuși, considerăm că trendul general nu poate fi influențat semnificativ.

- **Stadii diferite ale proiectelor:**

Având în vedere perioada extinsă de implementare a SDL (2014–2023, inclusiv tranziția), unele proiecte au avut de a face cu realități diferite. Această diversitate a realităților a avut o influență asupra datelor, mai ales ținând cont de perioada pandemică în care unele realități au diferit semnificativ de perioada pre-pandemică sau cea post-pandemică.

- **Limitări legate de instrumentele de colectare:**

Deși fișele de monitorizare au fost eficiente pentru analiza generală, formatul lor nu a permis o explorare foarte detaliată a anumitor aspecte calitative, cum ar fi nivelul real de inovare sau detalii amanunțite privind dificultățile în implementare.

Lecții învățate

- Este esențială **actualizarea permanentă a bazei de date** a proiectelor și a abeneficiarilor pentru a facilita procesele de evaluare și monitorizare.
- **Consultarea periodică a beneficiarilor** făcută prin completarea fișelor de monitorizare trebuie continuată și după finalizarea proiectelor aducând astfel informații valoroase despre sustenabilitate și provocările din teren.
- **Valoarea adăugată LEADER** constă în dezvoltarea coeziunii și a dezvoltării comunității, dar trebuie întărită continuu prin menținerea participării locale și susținerea cooperării.
- **Comunicarea eficientă** între GAL și beneficiari este vitală pentru succes, iar diversificarea canalelor de comunicare poate crește implicarea.
- **Flexibilitatea SDL**, demonstrată prin cele 7 modificări ale strategiei, a permis adaptarea la nevoile reale, confirmând necesitatea unui cadru de acțiune adaptabil și orientat spre rezultate.

5. Analiza de ansamblu a eficacitatii SDL

5.1 Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL

Eficacitatea financiară reflectă capacitatea Strategiei de Dezvoltare Locală de a valorifica în mod optim alocările bugetare disponibile prin implementarea de măsuri concrete, corelate cu prioritățile stabilite și nevoile identificate la nivel local. Analiza se bazează pe raportarea valorii plăților efectuate în cadrul fiecărei măsuri, comparativ cu bugetul inițial și cu cel contractat la momentul evaluării.

Strategia GAL Castra Traiana a fost implementată prin 6 măsuri finanțate în cadrul SDL – submăsura 19.2 – și o măsură de funcționare și animare (19.4). Tabelul de mai jos sintetizează alocările financiare și execuția bugetară pe fiecare măsură:

Tabel 1 – Situația financiară pe măsuri SDL

CODIFICAREA MĂSURII	Alocarea totală/măsură (euro)	Valoarea publică a proiectelor contractate (euro)	Total sumă plătită (euro)	Grad de contractare (%)	Grad de plată (%)
M1/6B	1.374.954,62	1.385.710,40*	1.315.237,72	<100%	95,65%
M2/6A	707.575,70	712.495,00*	507.575,70	<100%	71,73%
M3/2B	65.926,99	65.926,98	65.926,98	100%	100%
M4/6A (FEADR)	400.000,00	400.000,00	400.000,00	100%	100%
M4/6A (EURI)	147.985,62	147.985,62	147.985,62	100%	100%
M5/6B	26.071,50	29.259,85*	26.071,50	<100%	100%
M6/2A	163.125,00	165.000,00*	163.125,00	<100%	100%
Total 19.2	2.885.639,43	2.906.377,85*	2.625.922,52	<100%	91%
Total 19.4	721.409,86	721.409,86	678.296,39	100%	94%

* Valoarea contractată este mai mare decât alocarea financiară a măsurii pentru că include economiile realizate la implementarea unor proiecte. Aceste economii au fost scoase în apeluri de selecție ulterioare și contractate din nou.

Tinând cont de valorile prezentate mai sus, prezentăm mai jos situația existentă la data elaborării acestui raport.

CODIFICAREA MĂSURII	Grad de plată (%)	Eficacitate financiară
M1/6B	95,65%	Eficacitate ridicată 😊
M2/6A	71,73%	Eficacitate ridicată 😊
M3/2B	100%	Eficacitate ridicată 😊
M4/6A (FEADR)	100%	Eficacitate ridicată 😊
M4/6A (EURI)	100%	Eficacitate ridicată 😊
M5/6B	100%	Eficacitate ridicată 😊
M6/2A	100%	Eficacitate ridicată 😊
Total 19.2	91%	Eficacitate ridicată 😊
Total 19.4	94%	Eficacitate ridicată 😊

Gradul general de contractare al SDL pentru submăsura 19.2, este mai mare de 100%, reflectând o mobilizare eficientă a fondurilor disponibile. Gradul de plată pentru submăsura 19.2 se situează la 91%, indicând un stadiu foarte avansat în implementarea proiectelor. Majoritatea măsurilor au atins sau se apropie de absorbția completă a fondurilor, ceea ce susține ideea unei planificări riguroase și a unei capacități administrative solide la nivel GAL.

Măsurile care au înregistrat **absorbție integrală (100%)** atât la nivel de contractare, cât și de plată, sunt:

- **M1/6B** Îmbunătățirea competitivității zonei GAL prin investiții, în vederea îmbunătățirii mediului de viață, inclusiv prin îmbunătățirea securității cetățenilor și a descurajării actelor de vandalism, violențe sau furturi
- **M3/2B** Sprijin forfetar pentru tinerii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI AGRICOLE
- **M4/6A** Sprijin forfetar pentru investitorii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE
- **M5/6B** Sprijin pentru integrarea minoritatilor locale
- **M6/2A** Sprijin forfetar pentru modernizarea fermelor mici din domeniul pomicol sau zootehnic

De asemenea, măsura de funcționare GAL (M19.4) a fost acoperită în proporție de 94%, ceea ce denotă o bună gestiune financiară a costurilor operaționale.

Totuși, se remarcă o măsură cu grad de plată mai scăzută, adică doar 71.73%: M2/6A Înființarea, restructurarea și dezvoltarea sectoarelor de producție și servicii pentru sectorul neagricol de pe teritoriul GAL, aflată încă în implementare la care performanța financiară este de nivel ridicat, dar necesită atenție în continuare.

În concluzie, pe ansamblul submăsurii 19.2, eficacitatea financiară poate fi considerată **ridicată**, în condițiile în care valoarea contractată acoperă integral alocarea disponibilă, iar nivelul plăților este de 91%. Este recomandată monitorizarea atentă a măsurii cu plata incompletă, în contextul încheierii perioadei de programare.

5.2 Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de intervenție

Această secțiune analizează în ce măsură intervențiile finanțate în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL Castra Traiana au contribuit la atingerea obiectivelor tematice și priorităților stabilite, prin raportare la realizarea indicatorilor propuși și gradul de implementare al măsurilor aferente fiecărui domeniu de intervenție.

Evaluarea eficacității este realizată pe baza următoarelor clasificări, conform Ghidului de evaluare SDL:

- **Eficacitate ridicată:** Valoarea țintă a indicatorilor a fost atinsă sau poate fi atinsă în mod rezonabil până la finalul perioadei;
- **Eficacitate medie:** Valoarea țintă nu a fost încă atinsă, dar poate fi realizată prin completarea cu proiecte suplimentare și accelerarea implementării;
- **Eficacitate redusă:** Proiectele contractate și resursele disponibile sunt insuficiente pentru atingerea valorilor țintă, chiar și în condițiile unei implementări optime.

Tabel – Corespondența dintre obiectivele SDL, priorități și măsuri implementate

Obiectiv de dezvoltare rurală	Prioritate	Domeniu de intervenție	Măsură SDL	Indicții propuse	Indicatori realizați
Obiectiv 1- favorizarea competitivității agriculturii	P 2- Creșterea viabilității exploatațiilor și competitivității tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor	2B	M3	Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți :2	Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți- 2
				Minim 2 locuri de muncă create	Numar de locuri de muncă create - 2
		2A	M6	Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți :8	Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți- 11
				Minim 8 locuri de muncă	Numar de locuri de muncă create - 5
Obiectivul de dezvoltare rurală 3- Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă și favorizarea competitivității agriculturii	P6 promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	6B	M1	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite este minim - Min 3600 locuitor	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 26868 locuitori
		6A	M2	Locuri de muncă nou create: Minim 4 locuri de muncă	Locuri de muncă nou create: 7
		6A	M 4	Locuri de muncă nou create: Minim 5 locuri de muncă	Locuri de muncă nou create: 15
		6A	M4- EURI	-	-
		6 B	M 5	Populația netă care beneficiază de infrastructuri îmbunătățite este de minim 100 persoane	Populația netă care beneficiază de infrastructuri îmbunătățite: 2899 locuitori

Obiectiv 1: Favorizarea competitivității agriculturii

Întrebarea de evaluare: În ce măsură a contribuit SDL la creșterea competitivității în agricultură, prin sprijinirea exploatațiilor agricole?

- **Măsura M3/2B – Sprijin forfetar pentru tinerii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI AGRICOLE**

Indicatori propuși: Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți :2, Minim 2 locuri de muncă

Indicatori realizați: Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți :2, Locuri de muncă create: 2

Indicatorii au fost atinși integral

- **Măsura M6/2A – Sprijin forfetar pentru modernizarea fermelor mici din domeniul pomicol sau zootehnic**

Indicatori propuși: Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți :8, Minim 8 locuri de muncă

Indicatori realizați: Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți: 11, Locuri de muncă create: 5

Un indicator a fost depășit, celalalt a fost îndeplinit partial.

Astfel, putem concluziona ca *Obiectivul 1: Favorizarea competitivității agriculturii* a fost îndeplinit în cea mai mare măsură

Obiectiv 2: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale

Întrebarea de evaluare: În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea teritoriului prin investiții non-agricole?

- **Măsura M1/6B – Îmbunătățirea competitivității zonei GAL prin investiții, în vederea îmbunătățirii mediului de viață, inclusiv prin îmbunătățirea securității cetățenilor și a descurajării actelor de vandalism, violențe sau furturi**

Indicatori propuși: Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite este minim - Min 3600 locuitori

Indicatori realizați: Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite este de 24159 locuitori

Obiectiv realizat și depășit – impact economic ridicat.

- **Măsura M2/6A – Inițierea, restructurarea și dezvoltarea sectoarelor de producție și servicii pentru sectorul neagricol de pe teritoriul GAL**
Indicatori propuși: Minim 4 locuri de muncă nou create.
Indicatori realizați: Locuri de muncă nou create: 7 (+1 loc de muncă care este la un proiect aflat în implementare).
Obiectiv atins și depășit, cu eficiență ridicată.
- **Măsura M4/6A (FEADR și EURI) – Sprijin forfetar pentru investitorii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE**
Indicatori propuși: Minim 5 locuri de muncă.
Indicatori realizați: Locuri de muncă nou create: 15

Obiectiv realizat și depășit – impact economic ridicat.

- **Măsura M5/6B - Sprijin pentru integrarea minorităților locale**

Indicatori propuși: Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite este minim - Min 100 locuitori

Indicatori realizați: Populația netă care beneficiază de infrastructuri îmbunătățite este de 2899 locuitori

Obiectiv realizat cu un impact extins asupra populației minoritare.

Astfel, putem concluziona că *Obiectivul 2: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale* a fost îndeplinit și chiar depășit

Evaluarea indicatorilor arată că SDL a reușit să atingă marea majoritate a Țintelor propuse, iar în multe cazuri a depășit valorile planificate. În total, răspunsurile la întrebările de evaluare susțin ideea unei implementări eficiente și a unui impact real asupra dezvoltării locale echilibrate în teritoriul GAL Castra Traiana.

Tabel – Evaluarea eficacității pe domenii de intervenție

Domeniu de intervenție	Eficacitate	Justificare sintetică
2A – Măsura M6/2A – Sprijin forfetar pentru modernizarea fermelor mici din domeniul pomicol sau zootehnic	☺ Eficacitate (potențială) medie	Indicatorul Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți a fost depășit (11 vs. 8 propuși), în timp ce indicatorul Locuri de muncă create nu a fost îndeplinit (5 vs. 8 propuși) ceea ce sugerează că obiectivele măsurii sunt realizate în mare parte. Eficacitate medie
2B – Măsura M3/2B – Sprijin forfetar pentru tinerii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI AGRICOLE	☺ Eficacitate (potențială) ridicată	Indicatorii minimi au fost atinși (Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți :2, Locuri de muncă create: 2), adică obiectivele măsurii au fost îndeplinite integral. Eficacitate ridicată
6A – Măsura M2/6A – Înființarea, restructurarea și dezvoltarea sectoarelor de producție și servicii pentru sectorul neagricol de pe teritoriul GAL	☺ Eficacitate (potențială) ridicată	Indicatorii au fost depășiiți (Locuri de muncă nou create: 7 (+1 loc de muncă care este la un proiect aflat în implementare) față de 4 asumate). Eficacitate ridicată
6A – Măsura M4/6A (FEADR și EURI)– Sprijin forfetar pentru investitorii de pe teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ în VEDEREA ÎNFIINȚĂRII DE ACTIVITĂȚI NON-AGRICOLE	☺ Eficacitate (potențială) ridicată	Indicatorii au fost depășiiți (Locuri de muncă nou create: 15 vs 5 asumate). Eficacitate ridicată
6B – Măsura M1/6B – Îmbunătățirea competitivității zonei GAL prin investiții, în vederea îmbunătățirii mediului de viață, inclusiv prin îmbunătățirea securității cetățenilor și a descurajării actelor de vandalism, violențe sau furturi	☺ Eficacitate (potențială) ridicată	Toți indicatorii planificați au fost depășiiți (Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite este de 24159 locuitori vs 3600 locuitori valoarea asumată). Eficacitate ridicată.
6B – Masura M5/6B - Sprijin pentru integrarea minoritatilor locale	☺ Eficacitate (potențială) ridicată	Toți indicatorii planificați au fost depășiiți (Populația netă care beneficiază de infrastructuri îmbunătățite este de 2899 locuitori vs 100 locuitori valoarea asumată) Eficacitate ridicată.

Evaluarea eficacității SDL GAL Castra Traiana la nivel de domenii de intervenție evidențiază o performanță ridicată în majoritatea sectoarelor strategice, cu un nivel de realizare a indicatorilor planificați peste așteptări sau în linie cu obiectivele stabilite inițial.

Domeniile cu eficacitate potențială ridicată reflectă o corelare adecvată între nevoile locale și sprijinul oferit, precum și o capacitate de implementare eficientă din partea beneficiarilor și a GAL-ului.

Singura zonă unde eficacitatea este apreciată ca potențială medie este domeniul 2A unde desi Indicatorul Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți a fost depășit (11 vs. 8 propuși), indicatorul Locuri de muncă create nu a fost indeplinit (doar 5 vs. 8 propuse). Cu toate acestea, per ansamblu, numărul total de locuri de muncă nou create din SDL este mai mare decât cel asumat, ceea ce ne face să estimăm că eficacitatea SDL este una ridicată, iar rezultatele obținute validează atât calitatea strategiei, cât și implicarea actorilor locali în atingerea obiectivelor asumate.

6. Răspuns la întrebările de evaluare

Procesul de evaluare a Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Castra Traiana a fost conceput astfel încât să reflecte în mod riguros modul în care intervențiile finanțate în cadrul SDL au contribuit la atingerea obiectivelor asumate. În conformitate cu structura recomandată în Ghidul Grupurilor de Acțiune Locală, evaluarea a fost organizată în jurul celor trei teme principale: (1) Favorizarea competitivității agriculturii; (2) Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate; și (3) Valoarea adăugată a abordării LEADER. Fiecare temă este abordată în cadrul acestui capitol prin răspunsuri detaliate la întrebările de evaluare corespunzătoare, cu referințe directe la indicatorii de realizare și impact, la datele cantitative disponibile, la răspunsurile beneficiarilor și la contextul socio-economic specific teritoriului GAL.

Tema 1 – Favorizarea competitivității agriculturii

Obiectivul acestei teme este de a evalua modul în care SDL a contribuit la consolidarea performanței economice a exploatațiilor agricole.

Datele privind implementarea măsurii M6/2A indică o adresabilitate bună în rândul fermierilor mici, cu 11 proiecte contractate și implementate integral. Valoarea totală plătită este de 153.125 euro, reprezentând absorbția completă a alocării disponibile. Cele 11 proiecte finalizate au condus la modernizarea exploatațiilor, achiziția de utilaje agricole și diversificarea producției, contribuind la creșterea eficienței economice și la menținerea activității agricole în zonă. Indicatorii propuși (8 exploatații sprijinite și 11 locuri de muncă create) au prezentat o situație mixtă: dacă numărul de exploatații a fost depășit (11 în loc de 8) locurile de muncă au fost doar parțial create (doar 5 în loc de 8)

În ceea ce privește măsura de stabilire a tinerilor fermieri, măsura M3/2B a sprijinit 2 tineri fermieri cu o valoare contractată totală de 65.926,98 euro. Cu toate acestea, proiectele implementate au valoare și pot constitui exemple de bune practici, mai ales prin prisma locurilor de muncă generate și a potențialului lor de replicare.

În concluzie, în cadrul temei 1, evaluarea confirmă o bună coerență între obiectivele planificate și cele realizate. Sprijinul acordat microfermelor s-a dovedit eficient, iar instalarea tinerilor fermieri a decurs cu succes.

Tema 2 – Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate

Această temă de evaluare vizează impactul SDL asupra diversificării economice, modernizării infrastructurii și îmbunătățirii calității vieții în teritoriu, cu accent pe incluziunea socială și crearea de locuri de muncă durabile.

Compararea indicatorilor planificați cu cei realizați arată o depășire a obiectivelor propuse în toate cele trei dimensiuni majore ale dezvoltării teritoriale echilibrate:

- **Diversificare economică:** Au fost sprijinite 10 firme noi, generând 22 de locuri de muncă (față de cele 9 estimate), ceea ce indică un impact economic concret și un interes real pentru activitățile non-agricole în teritoriu.

- **Infrastructură de bază:** Numărul locuitorilor care beneficiază de infrastructura și serviciilor publice îmbunătățite este mai mare decât cel prevăzut inițial, ceea ce denotă o capacitate bună de mobilizare a autorităților locale și o nevoie clară în comunități, nevoi care a fost acoperită într-o mare măsură.
- **Incluziune socială:** Deși numărul de proiecte este redus (un proiect), acesta a atins grupul țintă vulnerabil, cu 2899 de persoane sprijinite, cu mult peste cele 100 de persoane asumate prin SDL. Aceasta demonstrează eficiența direcționării resurselor și atingerea obiectivelor de incluziune socială.

Cea mai semnificativă măsură în acest sens a fost M1/6B, care a înregistrat 4 apeluri de selecție. Valoarea totală contractată este 1.408.410,40 euro, iar suma plătită până în prezent este de 1.315.237,72 euro. Intervențiile au inclus modernizarea drumurilor locale, dotarea SVSU, reabilitarea infrastructurii de interes local. Proiectele au avut impact direct asupra populației generale, facilitând mobilitatea, accesul la servicii și creșterea atractivității localităților.

O altă măsură semnificativă ca impact a fost M5/6B destinată minorităților. Consecințele implementării unui proiect (valoarea acestuia fiind de 26.071,50 euro) pe această măsură sunt importante dacă ne uităm la numărul de locuitori care beneficiază de infrastructura creată. La fel, alocarea financiară pe această măsură a fost contractată și plătită integral.

Măsura M4/6A a sprijinit înființarea de mici afaceri care au avut impact prin crearea de locuri de muncă, în special. Astfel, au fost create 15 locuri de muncă noi, față de cele 5 asumate. Și pe această măsură, cei 547.985,62 euro care au fost alocați, au fost contractați și plătiți integral, dovedind astfel interesul major pentru acest tip de finanțare și succesul acestei măsuri.

La măsura M2/6A, situația este aparte. Deși a fost contractată integral (707.575,70 euro), plățile încă nu sunt făcute integral. Necesită atenție în continuare, mai ales în contextul în care termenul limită este apropiat. Totuși, și pe această măsură, a fost depășit indicatorul asumat Număr de locuri de muncă nou create – 7 locuri de muncă, în loc de 4 asumate.

Majoritatea beneficiarilor au declarat în fișele de monitorizare că finanțarea GAL a reprezentat o oportunitate unică pentru a-și începe sau dezvolta afacerea în mediul rural. Mențiunile făcute în fișele de monitorizare confirmă un nivel ridicat de satisfacție în rândul beneficiarilor direcți. Majoritatea au indicat îmbunătățirea calității vieții, diversificarea veniturilor, creșterea oportunităților locale și sprijinul constant al echipei GAL. Mai mult, au fost semnalate și sugestii utile pentru simplificarea procesului de selecție și clarificarea ghidurilor de finanțare, aspecte ce pot fi considerate lecții învățate.

Tema 2 confirmă atingerea obiectivelor de dezvoltare echilibrată prin intervenții integrate care au adresat atât nevoile economice, cât și cele sociale. Rezultatele financiare și operaționale demonstrează un grad ridicat de absorbție, iar impactul asupra comunității este pozitiv, cu efecte directe și indirecte asupra coeziunii teritoriale.

Tema 3 – Valoarea adăugată a abordării LEADER

Abordarea LEADER presupune aplicarea unui set de principii fundamentale – parteneriat local, decizie descentralizată, inovare, integrare multisectorială și cooperare. Evaluarea acestei teme urmărește în ce măsură GAL Castra Traiana a reușit să creeze valoare adăugată în teritoriu prin implementarea acestor principii.

Componența parteneriatului GAL asigură respectarea criteriului de reprezentare majoritară a sectorului privat (27 din 35 de membri), iar structurile decizionale (Comitetul de Selecție, Comisia de Contestații) respectă regula de dublu cvorum și echilibru funcțional. Procesul decizional a fost descris de beneficiari ca fiind echitabil și transparent, iar procedurile interne au fost aplicate unitar, conform regulamentelor aprobate.

GAL a derulat 24 sesiuni publice de animare / informare / promovare în toate localitățile partenere, cu peste 270 de participanți, înainte de fiecare apel de selecție organizând sesiuni de animare. Acest lucru denotă o preocupare constantă pentru mobilizarea comunității. Activitățile de informare s-au realizat și prin site-ul oficial, afișaj local și presă scrisă.

Un alt aspect relevant al abordării LEADER a fost adaptabilitatea: GAL a modificat structura SDL de 7 ori, redistribuind fondurile în funcție de cererea reală și rata de absorbție, a integrat noi fonduri EURI și a ajustat fișele tehnice în funcție de lecțiile învățate din implementare. Această capacitate de reacție reflectă o bună înțelegere a realităților locale și un management dinamic al strategiei.

De asemenea, GAL a sprijinit inițiative ale tinerilor și a încurajat participarea femeilor la activitatea economică.

Valoarea adăugată a fost resimțită și la nivelul capitalului social – GAL a reușit să devină un actor legitim în teritoriu, iar gradul de satisfacție exprimat de beneficiari este ridicat. Din opiniile înregistrate în fișele de monitorizare, calificativele *Parere buna și foarte buna* au apărut în peste 90% dintre opiniile exprimate pentru sprijinul oferit de echipa GAL, ceea ce confirmă percepția pozitivă a procesului de finanțare și sprijin.

Tema 3 evidențiază clar valoarea adăugată a aplicării metodei LEADER în teritoriu. GAL Castra Traiana a respectat principiile fundamentale, a asigurat participarea comunității la dezvoltarea locală și a promovat intervenții adaptate nevoilor reale. Această abordare a contribuit nu doar la absorbția eficientă a fondurilor, ci și la consolidarea capacității locale de guvernare.

7. Factorii de succes și eșec în implementarea SDL

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală în teritoriul GAL Castra Traiana a evidențiat atât elemente de bună practică ce au contribuit la succesul intervențiilor, cât și o serie de dificultăți sau limitări care au afectat gradul de realizare a unor obiective sau ținte asumate.

Factori de succes:

- **Structura măsurilor adaptată specificului teritoriului** – SDL a cuprins intervenții relevante pentru nevoile comunității locale, în special în domeniul dezvoltării activităților non-agricole și infrastructurii de bază, inclusiv pentru minorități. Aceasta a permis o absorbție rapidă și eficientă a fondurilor disponibile.
- **Implicarea actorilor locali** – consultările organizate la nivel local în etapa de elaborare și revizuire a SDL au permis identificarea corectă a priorităților teritoriale și susținerea unor proiecte bine ancorate în realitățile din comunități.
- **Flexibilitatea abordării LEADER** – a permis adaptarea procedurilor și a apelurilor la condițiile specifice ale teritoriului, precum și realocări financiare între măsuri pentru maximizarea gradului de contractare.
- **Calitatea administrativă a GAL** – echipa tehnică a GAL a reușit să asigure un ritm constant al apelurilor, o evaluare rapidă și o bună relaționare cu beneficiarii, contribuind la atingerea unui nivel ridicat de contractare și plată în cadrul mai multor măsuri.

Factori de eșec / dificultăți identificate:

- **Interes scăzut pentru măsurile destinate agriculturii** – măsurile dedicate dezvoltării fermelor mici și tinerilor fermieri au avut un grad redus de depunere, ceea ce indică o oarecare lipsă de apetență a beneficiarilor din agricultură pentru acest tip de finanțare sau o dificultate de adaptare a ghidurilor la realitatea din teren.
- **Potențial administrativ redus al unor UAT-uri** – în cazul măsurilor destinate infrastructurii, unele primării au întâmpinat dificultăți în elaborarea documentațiilor tehnice sau în gestionarea procedurilor de achiziții, ceea ce a întârziat unele proiecte.
- **Abordarea birocratică a obținerii finanțării** a dus la un interes mai scăzut în a aplica pentru obținerea finanțării în rândul unor potențiali solicitanți cu un nivel de educație mai redus.

8. Concluzii și recomandări

Evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Castra Traiana evidențiază o utilizare eficientă a resurselor disponibile, cu rezultate semnificative în ceea ce privește susținerea dezvoltării economice locale, îmbunătățirea infrastructurii rurale și îmbunătățirea condițiilor de viață a minorităților.

SDL a reușit să își atingă principalele obiective privind dezvoltarea teritorială echilibrată, cu o absorbție ridicată a fondurilor și un grad mai degrabă bun de atingere a indicatorilor de rezultat, în special pentru măsurile dedicate activităților non-agricole și infrastructurii.

Abordarea LEADER a adus valoare adăugată semnificativă prin implicarea comunităților locale, flexibilitatea intervențiilor și capacitatea de adaptare la nevoile teritoriale reale.

8.1 Gradul de atingere a obiectivelor

Până la momentul actual, Strategia de Dezvoltare Locală implementată de GAL Castra Traiana a înregistrat un grad ridicat de atingere a obiectivelor propuse, atât din perspectiva absorbției financiare, cât și a realizării indicatorilor de rezultat și de realizare.

- La nivelul priorității P6, măsurile destinate investițiilor non agricole destinate beneficiarilor privați au dus la crearea a 22 de locuri de muncă, față de o țintă planificată de 9. Acest lucru indică o depășire a obiectivelor, cu impact social și economic concret în teritoriu.
- În ceea ce privește obiectivul privind infrastructura de bază (măsurile M1/6B și M5/6B), populația care a beneficiat de infrastructura îmbunătățită a depășit net cifrele asumate inițial, ajungând la un total de 27058 locuitori (24159+2899 locuitori) față de un minim de 3700 (3600+100 locuitori) locuitori cât au fost asumați inițial.
- La nivelul priorității P2, numărul exploatațiilor agricole sprijinite a fost depășit, fiind sustinute 13 exploatații, față de 10 asumate. O reușită modestă însă, a fost obținută în cazul creării de locuri de muncă, unde s-au făcut doar 7, față de 13 locuri de muncă asumate.

8.2 Lecții învățate

Procesul de evaluare a oferit nu doar concluzii despre performanța SDL, ci și lecții valoroase care pot contribui la îmbunătățirea intervențiilor viitoare ale GAL și la consolidarea mecanismelor de guvernare locală.

- **Necesitatea unei baze de date actualizate și standardizate**
Menținerea unor evidențe clare, digitalizate și centralizate cu privire la toate proiectele finanțate este esențială pentru evaluări rapide și riguroase. O bază de date operațională,

completă și corect structurată poate susține atât monitorizarea internă, cât și procesele de învățare instituțională.

- **Consultarea continuă a beneficiarilor – dincolo de implementare**
Implicarea beneficiarilor nu trebuie să se oprească după semnarea contractului sau finalizarea proiectului. Consultări periodice (chiar informale), evaluări intermediare sau ateliere de feedback pot oferi informații valoroase despre provocările din teren și pot sprijini adaptarea intervențiilor viitoare la nevoile reale ale comunității.
- **Valoarea adăugată a abordării LEADER este reală, dar necesită consolidare**
LEADER a generat o serie de beneficii locale: consolidarea capitalului social, apariția unor noi inițiative antreprenoriale, o mai mare încredere în mecanismele de finanțare. Totuși, pentru a menține această valoare adăugată, este necesară o implicare constantă a actorilor locali, menținerea transparenței și sprijinirea și dezvoltarea coeziunii create.
- **Comunicarea eficientă este un element-cheie pentru succes**
Atât beneficiarii, cât și partenerii locali au subliniat importanța unei comunicări clare, prompte și accesibile. Forme diversificate de comunicare (online, față în față, informale) și o prezență activă în comunitate pot contribui semnificativ la creșterea gradului de implicare și la fluidizarea procesului de accesare a finanțărilor.
- **Flexibilitatea în structurarea măsurilor este esențială**
Cele 7 modificări aduse SDL au fost percepute pozitiv și au permis adaptarea intervențiilor la realitatea din teritoriu. Acest lucru confirmă că abordarea GAL trebuie să rămână flexibilă, receptivă și orientată spre rezultate, în funcție de dinamica comunității locale.

8.3 Concluzii privind eficiența și eficacitatea măsurilor

Evaluarea măsurilor din cadrul SDL GAL Castra Traiana relevă un nivel general ridicat al eficienței financiare și un progres notabil în ceea ce privește eficacitatea atingerii obiectivelor strategice. Desi, pe SDL în ansamblu, numărul locurilor de muncă au depășit estimările inițiale, totuși trebuie menționat rezultatul mai modest obținut în cazul măsurii M6/2A, unde au fost create doar 5 locuri de muncă față de cele 8 auate.

Din punct de vedere al eficienței financiare, contractarea fondurilor disponibile a fost aproape completă: peste 99% din bugetul total aferent măsurilor 19.2 a fost angajat prin contracte de finanțare. De asemenea, gradul de plată a depășit 90%, ceea ce denotă o implementare accelerată în majoritatea proiectelor.

- Măsura M1/6B are nivel de contractare de 100% și nivel de plăți de aproape 96%, iar perspectivele sunt de atingere de 100% la plăți, existând doar 2 proiecte ale unor beneficiari publici care mai au de depus foarte curând tranșele finale ale cererilor de plată

- La masura M2 cu nivel de contractare de 100% si nivel de plati de aproximativ 72%, trebuie urmarita si asigurata si plata finala pentru ultimul proiect aflat in implementare.
- Măsurile M3/2B, M4/6A (FEADR si EURI), M5/6B si M6/2A au niveluri de contractare de 100% si niveluri de plati 100%, aratand astfel niveluri optime pentru ambele standarde de evaluare.

Eficacitatea a fost analizată în funcție de **gradul de realizare a indicatorilor propuși** și de **impactul concret** al intervențiilor la nivelul comunității.

- **Măsura M4/6A (activități non-agricole, finantare forfetara)** a fost una dintre cele mai eficiente: a generat **15 locuri de munca față de 5 planificate**, ceea ce confirmă o **eficacitate deplină** și contribuție directă la obiectivele de dezvoltare economică rurală. Interesul mare aratat de beneficiari fata de aceasta linie de finantare demonstreaza si impactul major in teritoriul GAL precum si un potential efect de multiplicare.
- **M1/6B (infrastructură de bază)** a depășit de asemenea țintele stabilite: in total au fost finantati toti cei **11 beneficiari publici** cu o populație deservită de 24159 fata de un minim de 3600 locuitori cat au fost asumati initial, indicând **un impact structural semnificativ** în comunitate.
- **M5/6B (sprijin pentru minoritati)** a livrat rezultate pozitive: **2899 persoane** ca beneficiari direcți, **față de ținta minimă de 100 de persoane prevazute initial**, demonstrând o eficacitate ridicată în adresarea nevoilor minoritatii adresate.
- Pentru **măsurile din domeniul agriculturii (M3/2B și M6/2A)**, indicatorul „Numar de exploatatii agricole/beneficiari sprijiniti” a fost depășit (13 exploatatii față de 10 planificate initial), **impactul sistemic rămâne moderat**, lipsind efecte de multiplicare sau cooperare durabilă între beneficiari. La aceasta se adauga si neindeplinirea indicatorului „Locuri de munca nou create”: doar 7 in loc de 10 locuri de munca nou create. Astfel, eficacitatea este evaluată ca **medie**.
- Măsura **M2/6A**, aflată în curs de implementare, **nu poate fi evaluată complet** din perspectiva eficacității, desi indicatorii au fost depasiti - au fost create deja 7 locuri de munca noi fata de 4 asumate initial, un al optulea loc de munca nou fiind asumat la ultimul poiect aflat inac in implementare. Rezervele privind evaluarea eficacitatii provin din faptul ca inca nu a fost facuta nicio plata pentru ultimul proiect aflat in implementare.

8.4 Puncte forte și puncte slabe

- Impact sistemic moderat la finantarile agricole, în ciuda depasirii unuia dintre indicatorii de monitorizare. Totodata, pentru celalalt indicator (Locuri de munca nou create) nu au fost atinse previziunile decat partial.
- Lipsa de diversificare tematică în unele măsuri: spre exemplu, infrastructura de baza a vizat preponderent intervenții materiale, fără alegeri creative.
- Apare necesitatea consolidării sprijinului post-contractare pentru unii beneficiari cu capacitate redusă de implementare.

- Adaptabilitatea SDL si raportarea continua la nevoile teritoriului
- Cresterea coeziunii si a comunicarii intre orincipalii actori ai teritoriului
- Acumularea continua de know-how de catre echipa tehnica a GAL dar si de catre multi dintre solicitanți si beneficiari, cu potential de dezvoltare in viitor

8.5 Recomandări pentru viitoare perioada de programare

1. **Recalibrarea măsurilor pentru agricultură** – este necesară o analiză mai aprofundată a nevoilor reale ale fermierilor mici și o simplificare a ghidurilor pentru a crește atractivitatea finanțărilor destinate agriculturii.
2. **Menținerea sprijinului pentru infrastructura socială și economică** – având în vedere impactul pozitiv al acestor măsuri, se recomandă dezvoltarea finanțării pentru dezvoltarea de activități non-agricole, infrastructură de bază și sprijinirea grupurilor vulnerabile si / sau a minoritatilor.
3. **Consolidarea capacității administrative a UAT-urilor** – prin sprijin tehnic și sesiuni de instruire, în special în fazele de elaborare a proiectelor și implementare, pentru a crește calitatea și ritmul execuției.
4. **Păstrarea abordării participative** – implicarea actorilor locali în toate etapele de planificare, selecție și monitorizare trebuie să rămână un pilon central al strategiei viitoare.
5. **Monitorizarea continuă a indicatorilor** – pentru a permite ajustarea rapidă a alocărilor și priorităților, în funcție de evoluția implementării și feedback-ul din teren.
6. **Flexibilitate în realocarea fondurilor** – menținerea posibilității de a transfera alocări între măsuri, pentru a răspunde mai bine cererii și a evita blocaje în absorbție.